

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti

Judecători – Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului Zorea Constantin și de către inculpata Sandu Natalia prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Zorea Constantin xxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat xxxxx

și

Sandu Natalia xxxxx, născută la xxxxxx,
originară și domiciliată xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.09.2017 - 25.04.2018;

Instanță de apel: 22.05.2018 - 28.06.2018;

Instanță de recurs: 11.09.2018 - 29.01.2019.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Călărași din 25 aprilie 2018, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

Zorea Constantin:

- în baza art.217 alin.(2) Cod penal, la 1 an închisoare;

- în baza art.217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

Potrivit art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor, i-a fost stabilită pedeapsa 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a deține funcții în domeniul farmaceuticii pe termen de 5 ani.

Conform art.85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin cumul parțial, prin adăugarea părții neexecutate a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 noiembrie 2015, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 8 ani 2 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a deține funcții în domeniul farmaceuticii pe termen de 5 ani.

Potrivit art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, pedeapsa aplicată a fost redusă cu 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest, din 03 august 2017 până la 25 aprilie 2018.

Sandu Natalia în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, la 3 ani închisoare, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 4 ani.

A fost dispusă încasarea în beneficului statului a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor după cum urmează: suma de 1 680 lei de la Zorea Constantin și suma de 1 680 lei de la Sandu Natalia.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Zorea Constantin în perioada lunilor iunie - iulie 2017 prin înțelegere prealabilă cu o altă persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, având scopul de înstrăinare a substanțelor narcotice pe teritoriul or. Călărași, în perioada lunilor iunie - iulie 2017, a procurat de mai multe ori de la o altă persoane în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, substanțe stupefiante pe care le-a realizat în scop de profit material persoanelor neidentificate, consumatori de droguri din teritoriu raionului Călărași până la data de 03 august 2017, când în rezultatul percheziției la domiciliul lui Guzic Tudor amplasat în xxxxx, spațiu închiriat de Zorea Constantin, au fost depistate 40 pachetele cu masă vegetală, cu masa totală de 80,24 gr. și 3 pachetele improvizate din câte un fragment de foaie din hârtie cu masa totală de 0,446 gr. care conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-4382 din 14.08.2017 conține substanța MDMA(N)2201 care constituie analog al substanței stupefiante AB-PINACA-CHIM, în proporții deosebit de mari.

Tot, în timpul percheziției din 03 august 2017, când a fost depistat și ridicat la domiciliul lui Guzic Tudor amplasat în xxxxx, spațiu luat de Zorea Constantin în arendă un dispozitiv predestinat pentru fumat confecționat artizanal din două fragmente de butelii din polimer astupat cu capac improvizat din folie de staniol găurită pe pereții interiori ai căruia s-a depistat substanța cu masa de 0,147 gr. și care conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-4382 din 14.08.2017 conține substanța MDMA(N)2201 care constituie analog al substanței stupefiante AB-PINACA-CHIM, ce constituie proporții mari.

În timpul percheziției din 03 august 2017 la domiciliul lui Sandu Natalia din xxxxx, au fost depistate și ridicate 41 pachetele de tip „zip lock” din polimer cu particule unice de masă vegetală de culoare galbenă de pe suprafețele interioare, masă vegetală uscată și mărunțită de culoare galbenă (2,129 gr. și 2,193gr.), masa vegetală uscată și mărunțită de culoare violetă (0,346 gr.), cât și în depunerile de culoare cafenie (0,016 gr. și 0,32 gr.) de pe suprafețele a două folii de staniol răsucite cu depunerile de culoare cafenie (0,016 gr. și 0,32 gr.) care conform raportului de expertiză nr.34/12/1-R-4441 din 11.08.2017 conține cannabinoidul sintetic MDMA(N)-2201 care constituie analog al substanței stupefiante AB-PINACA-CHIM, ce constituie proporții deosebit de mari.

3. Avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului Zorea Constantin a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, din motiv că faptele nu întrunesc elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, cannabinoidul sintetic - MDMB(N)-2201 (methyl 2-[1-(5-fluoropentyl)-1H-indazol-3-carboxamido]-3,3-dimethylbutanoate) în Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05.10.2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului nu este inclus.

Astfel, se constată că dispoziția art.217 și art.217¹ Cod penal este o dispoziție de blanchetă, însă în nici un act normativ nu se conține interdicția consumului unei astfel de substanțe MDMB(N)2201, după cum se menționează inclusiv în raportul de expertiză.

Nu este clar cum au fost stabilite proporțiile deosebit de mari a masei vegetale trimise spre expertiză, or, sarcina exclusivă în vederea stabilirii proporțiilor mari sau deosebit de mari aparține Guvernului, în acest context încadrarea faptelor comise de Zorea Constantin la art.217¹ alin.(4) Cod penal, este un abuz al acuzării ce nu are fundament legislativ.

Hotărârea Guvernului stabilește cantitățile în proporții mari, deosebit de mari ale precursorului AB-PINACA-CHIM în ansamblu și nicidecum a unui element din compoziția sa chimică, în speță fiind vorba MDMB(N)2201.

În opinia apelantului, prima instanță a decăzut apărarea din dreptul de a audia expertii în cadrul ședinței de judecată în vederea elucidării circumstanțelor, prin ce a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Prima instanță a indicat în sentință că, martorul Bălan Dumitru a declarat că ”...în timpul percheziției la întrebarea adresată lui Ungureanu Petru ce sunt acele pachetele a răspuns că, sunt substanțe narcotice procurate de la Zorea Constantin”, pe când în cadrul cercetării judecătorești, Bălan Dumitru a declarat că ” Ungureanu Petru a comunicat că pachetele cu masa vegetală aparțin lui Zorea Constantin și nimeni nu a comunicat că ar fi procurat de la Zorea Constantin substanțe narcotice”.

De asemenea martorul Ungureanu Petru fiind audiat în ședință de judecată a declarat că nici o dată nu a procurat sau în vreun alt fel nu i-au fost transmise de către Zorea Constantin substanțe narcotice, din potrivă în seara zilei de 02 spre 03 august a găsit acel pachet în care era masa vegetală și a luat din el pachetele cu masă vegetală fără să cunoască nimeni.

Acuzarea î-și bazează învinuirea pe probe obținute cu încălcarea legii, și anume: declarațiile lui Zorea Valentina și Zorea Olesea care au fost depuse în afara cauzei penale la ofițerul de sector și nu la organul de urmărire penală, iar fiind audiate în ședința de judecată au declarat că nu le-au fost comunicate drepturile și obligațiile procesuale și niciodată nu au declarat că Zorea Constantin ar distribuit substanțe narcotice, mai mult ofițerul de sector le-a dat filele iar acestea s-au semnat, nu pot citi și nu pot scrie, însă dat fiind faptul că acestea sunt rude cu inculpatul refuză a da declarații, drept pe care ofițerul de sector nu l-a comunicat.

Interceptările convorbirilor telefonice nu demonstrează că Zorea Constantin ar fi cumpărat ceva de la Isaev Boris, doar că de pe telefonul inculpatului s-au purtat careva discuții cu Isaev Boris.

Cu trimitere la prevederile art.132⁹ Cod de procedură penală, avocatul a indicat că, la materialele cauzei penale lipsește suportul original al înregistrărilor

interceptărilor telefonice, iar la solicitarea apărării procurorul a motivat că originalul se află în arhivă, fapt ce contravine legislației în vigoare.

Subsidiar apelantul a invocat că, prima instanță la emiterea sentinței nu a combătut nici un argument al apărării, fapt ce demonstrează lipsa imparțialității instanței de judecată, care se atestă inclusiv și prin erorile constatate de însuși instanța de judecată fiind emisă și o încheiere de corectare a erorilor.

La fel a fost admisă încălcarea dreptului inculpatului Zorea Constantin la un proces echitabil, prin încălcarea flagrantă a prevederilor art.art.68 alin.(2) pct.3), 176 alin.(1) Codul de procedură penală.

Astfel, invocarea temeiurilor, pentru aplicarea măsurii preventive sub formă de arest în privința lui Zorea Constantin, a fost făcută în mod formal și nu corespunde exigențelor atât Codului de procedură penală, cât și Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

Referitor la cheltuielile judiciare, apărarea a indicat că, instanța eronat a dispus încasarea acestora de la Zorea Constantin, or demonstrarea vinovăției este obligația pozitivă a statului și nu pot fi puse în sarcina condamnatului.

3.1. Inculpata Sandu Natalia a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în acțiunile inculpatei nu se conțin elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, iar prima instanță nu a examinat multilateral și obiectiv fondul cauzei, fapta pentru care a fost condamnată, a fost săvârșită de către concubinul ei, Naticenco Vasile, care pentru această faptă a fost condamnat prin sentința Judecătoriai Strășeni din 23.10.2017.

La materialele dosarului penal nu există nici o probă directă care să demonstreze că Sandu Natalia a păstrat substanțe narcotice sau analogele acestora, nu există nici o înregistrare telefonică dintre inculpată și Isaev Boris, persoana care comercializa aceste substanțe. Apelurile telefonice au fost efectuate de pe numărul inculpatei Sandu Natalia, dar vorbea concubinul acesteia care consuma aceste substanțe.

Faptul că substanțele au fost găsite la domiciliul ambilor nu demonstrează că inculpata a păstrat aceste substanțe.

Prima instanță a dat apreciere critică și neobiectivă probelor administrate în ședința de judecată, sentința de condamnare fiind bazată pe presupuneri. Instanța a examinat cauza sub aspect unilateral, subiectiv, cu încălcarea principiilor contradictorialității și egalității părților în drepturi procesuale, precum și egalității în fața legii și a justiției, a principiului dreptății.

La fel, instanța a dispus încasarea cheltuielilor legate de efectuarea expertizei pe seama condamnatei, însă există o practică stabilită că aceste cheltuieli urmează a fi încasate din contul statului fiind necesare pentru dovedirea vinovăției persoanei.

4. Prin decizia Colegiului penal Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018, au fost admise apelurile declarate, casată parțial sentința, în partea încasării de la Zorea Constantin și Sandu Natalia a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor, și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost respinsă ca nefondată cerința

procurorului privind încasarea de la inculpații Zorea Constantin și Sandu Natalia a cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor în sumă de câte 1 860 lei de la fiecare.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, prima instanță a încadrat corect acțiunile inculpatului Zorea Constantin în baza art.art.217¹ alin.(4) lit. d), 217 alin.(2) Cod penal și inculpatei Sandu Natalia în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, vinovăția acestora fiind dovedită prin cumulul probelor administrate, care au fost corect apreciate, și anume declarațiile martorilor Balan Dumitru, Bragoi Tudor, Ungureanu Petru, Gîrlea Vitalii, Budoianu Radu, raportul Inspectoratului Poliției Criminale a IP Călărași, Balan Dumitru din 28.04.2016, încheierile judecătorului de instrucție din 31.05.2017, procesele-verbale de percheziție din 03.08.2017, raportul de expertiză nr.34/12/1-R-4382 din 14.08.2017, raportul de expertiză nr.34/12/1-R-4441 din 11.08.2017.

Referitor la solicitările privind achitarea inculpaților, instanța de apel a indicat că, declarațiile inculpaților privind nevinovăția lor se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată, care coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpaților Sandu Natalia și Zorea Constantin în comiterea infracțiunilor incriminate.

Totodată, instanța de apel a indicat că declarațiile martorului apărării Ivlașchin Serghei nu pot fi reținute în calitate de probă, deoarece acesta nu este expert în domeniu care ar putea să se expună asupra cărorva înregistrări, mai mult acesta a declarat că este în relații bune cu inculpata Sandu Natalia.

Instanța de apel a respins alegația inculpatei Sandu Natalia precum că, nu a cunoscut că în domiciliul său se păstrau analogiilor drogurilor, or însăși din materialele cauzei s-a constatat că în cadrul efectuării percheziției au fost depistate și ridicate două pliculețe de polietilenă cu conținut o substanță asemănătoare cu substanță de origine chimică asemănătoare cu substanță narcotică care se aflau în buzunarul unei scurte. Tot la bucătărie într-un sertar a fost depistată și ridicată o cutiuță de la chibrituri cu o inscripție plină cu substanțe asemănătoare cu substanță de origine chimică, la fel au fost ridicate pliculețe de polietilenă mai multe la număr. Totodată, însăși inculpata a declarat că cunoștea că concubinul său consuma substanțe narcotice și prin urmare duce o luptă aprigă cu ultimul, ceea ce confirmă încă odată că Sandu Natalia cunoștea și păstra la domiciliul său substanțe narcotice.

La fel, instanța de apel a respins alegațiile avocatului Chitoroga Ion referitor faptul că, în acțiunile inculpatului Zorea Constantin nu se întrunesc elementele infracțiunilor prevăzute de art.art.217 alin.(2), 217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal, deoarece în speță prima instanță a examinat minuțios toate probele și argumentele părților, cu respectarea principiului contradictorialității, egalității armelor în procesul penal, dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Ca neîntemeiate instanța de apel a respins și alegațiile avocatului inculpatului precum că prima instanță a indicat în sentință declarațiile eronate ale martorului Ungureanu Pentru, deoarece, instanța a constatat că faptul păstrării substanțelor stupefiante în proporții mari de către Zorea Constantin se confirmă prin procesul-verbal de percheziție și declarațiilor martorului Ungureanu Petru, or acesta fiind audiat în prima instanță, sub jurământ, a declarat că substanțele

narcotice găsite la el de către colaboratori de poliție la 03 august 2017, au fost găsite într-o sacoșă, ce se afla în dulapul lui Zorea Constantin.

Referitor la declarațiile martorilor Zorea Valentina și Zorea Olesea, instanța de apel a stabilit că, la constatarea vinovăției lui Zorea Constantin, prima instanță nu s-a bazat pe declarațiile acestor martorii date la faza de urmărire penală. Mai mult, martorii menționați în instanța de fond s-au folosit de dreptul de a nu depune mărturii.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul invocat de către apărătorul inculpatului privind inadmisibilitatea interceptărilor convorbirilor telefonice, or, prin încheierea Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași din 31.05.2017 și 28.06.2017, a fost admis demersul procurorului și autorizată efectuarea măsurilor speciale de investigație, interceptarea și înregistrarea convorbirilor telefonice (f.d.132, 135 vol. II).

Potrivit ordonanței procurorului din 30.08.2017, au fost recunoscute ca fiind pertinent conținutul convorbirilor telefonice ale lui Isaev Boris, înregistrate pe 11 CD-uri și transcrise pe un sport tehnic aparte. Suportul tehnic în original și CD-uri cu înregistrările comunicărilor telefonice efectuate și copia procesului-verbal de reproducere în scris, au fost transmise judecătorului de instrucție al Judecătoriei Strășeni sediul Călărași conform art.132⁹ Cod de procedură penală (f.d.209, 224 vol. II).

Mai mult, atât inculpatul cât și apărătorul acestuia, în cadrul urmăririi penale nu au invocat nulitatea procesului-verbal de consemnare a măsurilor speciale de investigații (interceptarea și înregistrarea comunicărilor telefonice) și nici nu au obiectat în careva mod asupra pertinentei acestora în calitatea lor de probă.

4.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a indicat că prima instanță a aplicat inculpaților pedepse corecte, echitabile, care vin în concordanță cu exigențele legislației în vigoare.

4.3. Referitor la criticile apelanților privind încasarea din contul inculpaților a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a indicat că, prima instanță în mod eronat a încasat de la Zorea Constantin și Sandu Natalia, în folosul statului cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea acțiunilor de urmărire penală, a câte 1 680 lei de la fiecare, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Astfel, ținând cont de faptul că rapoartele de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-4382 din 14.08.2017 și nr.34/12/1-R-4441 din 11.08.2017, au fost utilizate în sensul art.93 alin.(2) pct. 2), 7) Cod de procedură penală, în calitate de probe, fiind puse la baza acuzării inculpaților Zorea Constantin și Sandu Natalia, iar infracțiunile au fost comise de acestea în perioada lunilor iunie-iulie 2017, costul cheltuielilor judiciare urmează să fie suportat de către ordonatorul expertizei judiciare din mijloacele alocate pentru efectuarea expertizelor din bugetul alocat.

5. Procurorul, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea cheltuielilor de judecată cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de apel, nu au fost stabilite careva motive care ar concluziona că nu este rațional de a încasa cheltuielile judiciare de la condamnați, or, efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare cheltuielile judiciare fiind imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Cu trimitere la prevederile art.227 alin.(3) Cod de procedură penală, acuzatorul a indicat că, această normă este generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces. Totodată legislatorul a expus suficient de clar în art.229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat.

Prin Legea nr.316 din 22.12.2017, alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală a fost abrogat - prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

Relevant este faptul, că sentința Judecătorei Strășeni sediul Călărași a fost emisă la data de 25 aprilie 2018, deci după modificările operate în cuprinsul art.143 Cod de procedură penală, ceea ce denotă, că după modificările operate care erau valabile la data emiterii sentinței, instanța de apel urma doar să pronunțe o soluție de menținere a acestei hotărâri în partea ce ține de cheltuielile judiciare.

5.1. Avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului Zorea Constantin, în temeiul pct.8), 9), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, dispoziția art.art.217, 217¹ Cod penal, este o dispoziție de blanchetă, însă în nici un act normativ nu se conține interdicția consumului de substanțe MDMA(N)2201, după cum se menționează inclusiv în raportul de expertiză.

Hotărârea Guvernului stabilește cantitățile în proporții mari, deosebit de mari ale precursorului AB-PINACA-CHIM în ansamblu și nicidecum a unui element din compoziția sa chimică, în speță fiind vorba MDMA(N)2201.

În opinia recurentului, instanța de judecată a decăzut apărarea din dreptul de a audia expertii în cadrul ședinței de judecată în vederea elucidării circumstanțelor, prin ce a încălcat dreptul la un proces echitabil, în acest sens făcând trimiterea la hotărârea CtEDO în cauza Balsyte-Lideikiene vs. Lituania din 04 noiembrie 2008.

În cadrul ședinței instanței de apel a fost respinsă cererea apărării de a fi audiați suplimentar martorii Ungureanu Petru și Bălan Dumitru, ceea ce în viziunea apărării duce la încălcarea principiului egalității armelor.

Referindu-se la probatoriul existent în prezenta cauză acuzarea își bazează învinuirea pe probe obținute cu încălcarea legii, și anume: declarațiile lui Zorea Valentina și Zorea Olesea care au fost depuse în afara cauzei penale la ofițerul de sector și nu la organul de urmărire penală, iar fiind audiate în ședința de judecată

aceștia au declarat că nu le-au fost comunicate drepturile și obligațiile procesuale și niciodată nu au declarat că Zorea Constantin a distribuit substanțe narcotice. Mai mult, ofițerul de sector le-a dat filele și dâșii au semnat, însă de fapt nu pot citi și nu pot scrie, dat fiind faptul că sunt rude cu inculpatul refuză a da declarații, drept pe care ofițerul de sector nu l-a comunicat.

Interceptările convorbirilor telefonice nu demonstrează că Zorea Constantin ar fi cumpărat ceva de la Isaev Boris, ci doar că de pe telefonul inculpatului s-au purtat careva discuții cu Isaev Boris.

Cu trimitere la prevederile art.132⁹ Cod de procedură penală, avocatul a indicat că, la materialele cauzei penale lipsește suportul original al înregistrărilor interceptărilor telefonice, iar la solicitarea apărării procurorul a motivat că originalul se află în arhivă, fapt ce contravine legislației în vigoare.

Subsidiar recurentul a indicat că, pe capătul de învinuire în baza art.217 alin.(2) Cod penal, prima instanță pe de o parte pe Zorea Constantin nu îl consideră consumator de droguri, însă pe de altă parte este condamnat pentru utilizarea unui dispozitiv artizanal predestinat consumului de droguri, fapt inadmisibil.

5.2. Inculpata Sandu Natalia, în temeiul pct.8), 9), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, nu este de acord cu învinuirea înaintată, deoarece atât la faza urmăririi penale, cât și la judecarea cauzei în fond a fost demonstrat cu certitudine că substanța descoperită la domiciliul din xxxxx, aparține concubinului Naticenco Vasile care a fost condamnat în această cauză penală.

Astfel, greșit au fost respinse de către instanța de apel argumentele inculpatei Sandu Natalia că nu a cunoscut că în domiciliul său se păstrau analogiilor drogurilor, indicând că, din materialele cauzei s-a constatat că analogiilor drogurilor depistate în cadrul efectuării percheziției se aflau în buzunarul unei scurte și ridicate două pliculețe din polietilenă cu conținut o substanță de origine chimică asemănătoare cu substanța narcotică. La fel, au fost ridicate pliculețe din polietilenă mai multe la număr, majoritatea drogurilor fiind depistate într-un saltar din bucătărie, însă anume aceste circumstanțe de fapt au fost puse la baza sentinței Judecătorei Strășeni sediul Călărași din 23 octombrie 2017 prin care Naticenco Vasile a fost condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal.

Astfel, există două sentințe de condamnare pentru aceeași faptă.

Totodată, menționează recurenta că, acuzatorul de stat avea obligația de a prezenta toate probele care duc la cercetarea obiectivă și sub toate aspectele a unei cauze penale inclusiv și cele ce demonstrează nevinovăția persoanei, or, inculpata Sandu Natalia nefiind parte pe dosar, nu a avut posibilitatea de a primi copia sentinței de condamnare a lui Naticenco Vasile.

Nevinovăția inculpatei Sandu Natalia rezultă și din faptul că, infracțiunea prevăzută de art.217 alin.(4) Cod penal, se săvârșește numai cu intenție directă, însă din ansamblul argumentelor invocate atât de prima instanță, cât și de instanța de apel rezultă că, inculpata trebuia să aibă diligență sporită în a controla acțiunile concubinului, însă acest fapt nu constituie latura obiectivă a componenței de infracțiune incriminată.

Subsecvent, recurentul a indicat că, în pachetele ce aparțin lui Natacenco Vasile a fost găsită masă vegetală ce presupune inexistența unei substanțe din punct de vedere chimic ci prezența unei mase vegetale (plantă), astfel expertul a admis o neglijență gravă a atribuțiilor de serviciu când a stabilit că cantitatea de masă vegetală urmează a fi calificată ca proporții deosebit de mari ținând cont de proporțiile stabilite pentru substanța stupefiantă AB-PINACA-CHIM, în cazul dat expertul urma a constata ce cantitate de MDMA(N)-2201 se conținea în cele 41 pachetele de tip „zip lock” din polimer cu particule unice de masă vegetală de culoare galbenă de pe suprafețele interioare și a stabili proporțiile acestora.

Această poziție este susținută și de faptul că anume cannabinoidul sintetic MDMA(N)-2201 este în componența unei substanțe interzise în Republica Moldova dar nu întreaga masa vegetală supusă expertizării.

Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006 privind aprobarea Listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora și Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05.10.2004 cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului nu conține interdicția consumului unei astfel de substanțe.

Mai mult, instanțele de fond au reținut ca probe interceptările a 6 convorbiri dintre inculpata Sandu Natalia și martorul Evlașchin Serghei, însă martorul Evlașchin Serghei a explicat la faza de urmărire penală, cât și în cadrul audierii în instanța de apel, între ei există o relație ascunsă, iar acele convorbiri purtau un caracter camuflat pentru a nu-și da seama concubinul inculpatei despre aceasta.

La fel, nu este echitabil ca în prezenta cauză fiind mai mulți inculpați nu este echitabil ca unii din ei, ca de exemplu Hîncu Veaceslav, să fie pedepsit cu muncă neremunerată, pe când inculpata Sandu Natalia fără a avea vreo implicație în păstrarea unor astfel de substanțe de către Natacenco Vasile în domiciliu comun, să-i fie aplicată pedeapsă sub formă de închisoare cu suspendare.

6. Asupra recursului declarat de procuror, a prezentat referință inculpata Sandu Natalia care s-a expus pentru respingerea acestuia.

7. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile, din următoarele considerente.

Potrivit art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

7.1. Cu referire la recursurile ordinare declarate de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului Zorea Constantin și de către inculpata Sandu Natalia.

Reieșind din conținutul recursurilor declarate, Colegiul penal constată că

titularii acestora invocă temeuri pentru recurs stipulate la pct.8), 9), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrarea juridică greșită.

Raportând normele de drept citate la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că aceste temeuri nu-și găsesc confirmare în speța dedusă judecării.

În primul rând, cu privire la temeiul prevăzut de pct.8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul lărgit ține să menționeze că, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri când s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura cauzală dintre acestea).

Astfel, Colegiul reține că, împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct.4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpaților Zorea Constantin și Sandu Natalia, în conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar care au fost apreciate în conformitate cu prevederile art.101 alin.(1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra motivelor pentru care a respins versiunile părții apărării, probele administrate pe caz demonstrând concludent prezența în acțiunile inculpatului Zorea Constantin a elementelor infracțiunilor prevăzute de art.art.217 alin.(2), 217¹ alin.(4) lit. d) Cod penal și inculpatei Sandu Natalia a elementelor infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal.

Cu referire la argumentele recurenților că, în nici un act normativ nu se conține interdicția consumului de substanțe MDMA(N)2201, după cum se menționează inclusiv în raportul de expertiză, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că - substanța MDMA(N)2201 constituie analogul substanței AB-PINACA-CHIM, care este prevăzută în Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006 privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora.

Instanța de recurs respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului Chitoroga Ion că, instanța de judecată a decăzut apărarea din dreptul de a audia expertii în cadrul ședinței de judecată în vederea elucidării circumstanțelor, prin ce a încălcat dreptul la un proces echitabil, or, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată în prima instanță din 05 aprilie 2018 (f.d.145-146 vol. VII) avocatul Chitoroga Ion a renunțat la audierea experților, iar avocatul Secui Silvia a indicat că va asigura prezența experților pentru ședința viitoare, însă la ședința din 11 aprilie 2018 (f.d.155-158 vol. VII) nu a fost înaintat demers privind audierea experților.

La fel, Colegiul penal lărgit respinge ca neîntemeiat argumentul avocatului precum că, în cadrul ședinței instanței de apel a fost respinsă cererea apărării de a fi audiați suplimentar martorii Ungureanu Petru și Bălan Dumitru, ceea ce în

viziunea apărării duce la încălcarea principiului egalității armelor, deoarece acești martori au fost audiați în prima instanță în prezenta inculpaților și apărătorilor acestora, totodată ultimii având posibilitatea de a adresa martorilor întrebări. Apărarea în instanța de apel nu a argumentat că ar fi apărut întrebări noi, răspunsurile la care ar influența soluția adoptată.

Totodată, Colegiul penal lărgit respinge argumentul avocatului precum că, pe capătul de învinuire în baza art.217 alin.(2) Cod penal, prima instanță pe de o parte pe Zorea Constantin nu îl consideră consumator de droguri, însă pe de altă parte este condamnat pentru utilizarea unui dispozitiv artizanal predestinat consumului de droguri, fapt inadmisibil, deoarece latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la alin.(2) art.217 Cod penal, nu prevede modalitatea de consumare sau realizarea oricărei din modalități pentru consumare.

Instanța de recurs respinge argumentul inculpatei privind existența a două sentințe de condamnare pentru aceeași faptă, deoarece neindicarea de către organul de urmărire penală a calificativului „de două persoane”, nu este de natură să răstoarne hotărârea adoptată și să ducă la pronunțarea unei hotărâri de achitare, or, instanța a judecat cauza doar în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Totodată, referitor la motivele invocate în recurs de către inculpata Sandu Natalia că, expertul a admis o neglijență gravă a atribuțiilor de serviciu, când a stabilit că cantitatea de masă vegetală, urmează a fi calificată ca proporții deosebit de mari ținând cont de proporțiile stabilite pentru substanța stupefiantă AB-PINACA-CHIM, în cazul dat expertul urma a constata ce cantitate de MDMA(N)-2201 se conținea în cele 41 pachetele de tip „zip lock” din polimer cu particule unice de masă vegetală de culoare galbenă de pe suprafețele interioare și a stabili proporțiile acestora. Instanța de recurs ține să menționeze că aceste argumente urmau a fi invocate în cadrul urmăririi penale, când inculpata a luat cunoștință cu raportul de expertiză sau la terminarea urmăririi penale, când a luat cunoștință de materialele dosarului.

Cât ține de argumentul inculpatei Sandu Natalia privind aplicarea diferitor pedepse, instanța de recurs ține să menționeze că, la capitolul individualizării pedepsei, instanța ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Referitor la argumentele avocatului Chitoroga Ion că, *declarațiile martorilor Zorea Valentina și Zorea Olesea au fost obținute cu încălcarea legii și că interceptările convorbirilor telefonice nu demonstrează că Zorea Constantin ar fi cumpărat de la Isaev Boris, doar că de pe telefonul inculpatului s-au purtat careva discuții cu Isaev Boris și argumentele inculpatei Sandu Natalia că nu se face vinovată de săvârșirea infracțiunii incriminate și aprecierea critică a declarațiilor martorului Evlașchin Serghei*, instanța de recurs ține să menționeze acestea au constituit obiect de examinare în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct.4, concluzii care se însușesc de către instanța de recurs pe deplin și astfel nu se mai impune reluarea unei motivări repetate, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct.37 al hotărârii sale în cauza Albert c. României

din 16 februarie 2010, a statuat că, art.6 §1 din CțEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Mai mult, motivele de reapreciere a probelor, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin.(1) art.427 Cod de procedură penală.

În al doilea rând, cu privire la temeiurile prevăzute de pct.9), 12) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, Colegiul lărgit ține să menționeze că, recurenții nu au motivat recursurile sub aceste aspecte, or instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursurile ordinare ale părții apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care le-ar justifica.

Conform art.24 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În contextul celor expuse, se constată în mod concludent că hotărârea contestată, în această parte, conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptele întrunesc elementele infracțiunilor incriminate și că recursurile ordinare sunt neîntemeiate.

Prin urmare, recursurile de pe rol fiind neîntemeiate, urmează a fi respinse ca inadmisibile.

7.2. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

Colegiul penal lărgit reține că recurentul invocă temeiul pentru recurs prevăzut la pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia doar din considerentul că, în viziunea sa, instanța de apel greșit a respins solicitarea cu privire la încasarea din contul inculpaților a sumei de câte 1 680 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea din contul inculpaților Zorea Constantin și Sandu Natalia în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de câte 1 680 lei, suportate pentru efectuarea rapoartelor de expertiză nr.34/12/1-R-4441 din 11.08.2017 și nr.34/12/1-R-4382 din 14.08.2017.

Astfel, art.227 alin.(2) Cod de procedură penală stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin.(3) al aceleiași norme prevede, că cheltuielile judiciare se

plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art.228 Cod de procedură penală, în modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal conchide, că suma de 3 360 lei a fost necesară pentru efectuarea rapoartelor de expertiză nr.34/12/1-R-4441 din 11.08.2017 și nr.34/12/1-R-4382 din 14.08.2017, or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale.

Așadar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că cheltuielile în cauză au fost suportate de către organul de urmărire penală, pentru efectuarea expertizei întru stabilirea calității substanțelor depistate la inculpați, fiind evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Referirea recurentului la Legea nr.316 din 22.11.2017, prin care a fost exclus alin.(2) din art.143 Cod penal, nu poate fi reținută, deoarece respectiva Lege a intrat în vigoare la 09.02.2018, pe când expertizele a fost efectuate la 11 august 2017 și 14 august 2017, adică până la aceste modificări.

Totodată, invocând în recursul declarat afirmația că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția - temei prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, procurorul de fapt își exprimă dezacordul cu modul în care instanța de apel și-a motivat soluția.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că hotărârea contestată, în partea cheltuielilor judiciare, conține motive clare pe care se întemeiază soluția, astfel, recursul ordinar fiind neîntemeiat, din care motive urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, de către avocatul Chitoroga Ion în numele inculpatului Zorea Constantin și de către inculpata Sandu Natalia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 iunie 2018, în cauza penală în privința lui *Zorea Constantin xxxxx* și *Sandu Natalia xxxxx*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 februarie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico